

Aloite Tampereen kaupungin pölyttäjäturvallisuuden tukemiseksi

Pölyttäjähönteiset ovat elintärkeä osa luontoamme. Noin kolme neljäsosaa ruoantuotannosta maailmanlaajuisesti on riippuvaista pölyttäjistä. Sen lisäksi, että pölyttäjät vastaavat monien kasvilajien lisääntymisestä, ne ovat myös tärkeä osa ravintoketjuja, jotka ylläpitävät luonnon monimuotoisuutta ja resilienssiä. Pölyttäjinä toimivat kimalaisten ja mehiläisten lisäksi mm. monet perhoset, kovakuoriaiset, muurahaiset, linnut ja pikkunisäkkäät. Pölyttäjät ovat kuitenkin ihmisen toiminnan seurauksena hvenneet niin uhkaavasti, että puhutaan pölyttäjädosta.

Pölyttäjäkato on osa maailmanlaajuista ympäristökriisiä, ja se koskettaa myös Suomea, sillä noin joka viides pölyttäjähönteislaji Suomessa on uhanalainen. Ilmastonmuutoksen lisäksi pölyttäjiä uhkaavat elinympäristöjen katoaminen, vieraslajit ja ympäristömyrkyt.

Tampereen kaupungissa on jo tehty paljon työtä pölyttäjien suojelemiseksi muun muassa vähentämällä kemiallisten torjunta-aineiden käyttöä, perustamalla maisemapeltoja ja niittyjä, ja kehittämällä tienvarsien niittoa. Me allekirjoittajat katsomme, että pölyttäjien suunnitelmallinen huomiointi kaupunkiympäristön suunnittelussa, rakentamisessa ja kunnossapidossa on tarpeen, jotta nämä tärkeät suojelutoimet eivät mene hukkaan.

Esitämme, että Tampereen kaupunki ryhtyy alueellaan puuttumaan pölyttäjäkatoon järjestelmällisesti. Tässä kaupunki voi harkinnan mukaan käyttää esimerkiksi seuraavia keinoja:

- Käydään läpi Tampereen kaupungin ohjaavat dokumentit ja muokataan niitä huomioimaan pölyttäjäturvallisuus kaupunkiympäristön suunnittelussa, rakentamisessa ja kunnossapidossa. Tarvittaessa laaditaan pölyttäjien huomioimisesta oma erillishjeistus tai suunnitelma.
- Vähennetään lajikirjoltaan köyhien nurmikoiden määrää niityttämällä soveltuvat nurmikkoalueet. Hyödynnetään laidunnusta niittyjen hoidossa siihen soveltuvilla alueilla.
- Aikataulutetaan nurmikoiden leikkaamista pölyttäjien suosimien nurmikasvien parhaan kukinta-ajan ulkopuolelle ja harvennetaan leikkuita.
- Harvennetaan tienvarsien niittoa liikenneturvallisuus huomioiden siten, että kaikki sopivat kohteet niitetään korkeintaan kerran kesässä. Aikataulutetaan niitot loppukesään tai alkusyksyyn, jolloin niistä on vähiten haittaa hönteisille.
- Huolehditaan, että niitot korjataan pois niityttäviltä alueilta ravinneköyhän maaperän tarjoamiseksi ketokasveille ja niityeliöstölle.
- Huomioidaan pölyttäjät kaupunkipuulinjauksen mukaisesti koristepuiden valinnassa sekä kukkaistutuksissa. Istutetaan yrtejä ja muita hyötykasveja, kun se on mahdollista.
- Huolehditaan kaupungin omistuksessa olevien metsien ja puistojen hoidossa siitä, että niihin jätetään eri pölyttäjälajien tarvitsemää lahoppua sekä riittävän korkeina pystypökköinä että maapuuna.

- Luodaan pölyttäjämönteisyyttä tiedottamalla monimuotoisuuden eteen tehtävien toimien, kuten niittyjen perustamisen ja lahopuun maastoon jättämisen, merkityksestä asukkaille sopiviin paikkoihin asennetuin infotauluin. Tehdään tiedotusta myös kaupungin sivuilla sekä sosiaalisessa mediassa.
- Rakennetaan yhteistyötä paikallisten mehiläistarhaajien, ympäristöjärjestöjen, oppilaitosten, taloyhtiöiden ja asukasyhdistysten kanssa pölyttäjien elinolojen parantamiseksi, vieraslajien torjumiseksi ja esimerkiksi uusien niittyjen ja viherkattojen perustamiseksi. Käynnistetään asukaskampanja pölyttäjämönteisten toimintatapojen edistämiseksi.
- Joudutetaan liiketunnistimella toimivien ulkovalojen asentamista valosaasteen vähentämiseksi sekä kartoitetaan mahdollisuuksia vähentää valosaastetta yön hiljaisina tunteina kasvukauden aikana. Tämä helpottaa yöaktiivisten pölyttäjien ja eläinten suunnistamista ja säästää sähköä ja rahaa.
- Huomioidaan aikaisemmat valtuustoaloitteet luonnonhoidollisesta kulotuksesta (Porttikivi, 25.1.2021), luontoratkaisujen vauhdittamisesta (Tynkkynen, 25.1.2021) sekä päiväkotien ja koulujen pihojen muuttamisesta viheralueiksi (Kiili, 19.10.2020) pölyttäjämönteisyyden edistämiseksi.

Lisäksi esitämme, että Tampereella tarkkaillaan pölyttäjien määrää ja kaupungin luonnon elonkirjoa, ja raportoidaan näistä valtuustolle osana Tampereen luonnon monimuotoisuusohjelman seuranta vähintään kerran valtuustokaudessa.

Tampereella 22.3.2021

Milka Hanhela

Ulla-Leena Alppi

Mikko Aaltonen

Noora Tapio

Sinikka Torkkola

Minna Minkkinen